

Tema: Vem tror du att du är? – Identitet

För att utforska temat identitet har vi skapat tre olika avsnitt. Varje avsnitt undersöker en specifik aspekt av temat och ger olika insikter och utmaningar. Klass- och gruppaktiviteterna hämtar inspiration från den permanenta utställningen i Europeiska historiens hus.

- Avsnitt 1** Vilken är min identitet?
Avsnitt 2 Hur bildas och upprätthålls identiteter?
Avsnitt 3 Vi och dom – identitet som inkluderar och exkluderar

Varje avsnitt innehåller följande:

- Lärarhandledning
- Uppgifter
- Visuellt och textuellt bakgrundsmaterial
- Förslag på webbmaterial

Aktiviteterna kan vara lärarledda diskussioner, grupparbeten, självstudier och användning av primärt och sekundärt historiskt material. Läraren kan själv välja vilka klass- och gruppaktiviteter som ska genomföras.

Temaöversikt

Ämnet identitet är komplext och känsligt. Alla kommer vi från olika bakgrunder, har olika livserfarenhet och har växt upp i ett kulturellt och etniskt sammanhang som ibland skiljer sig mycket från människor omkring oss. Sättet vi beskriver och definierar oss själva på kan ha djupa rötter, exempelvis för relationer med familjen eller det område vi lever i. Men människor skapar sig även identiteter och en känsla av vem de är utifrån mer omedelbara sociala aspekter runt omkring dem, såsom jobb, fritidsintressen eller de vänner eller grupper som de identifierar sig eller tillbringar tid med. Centrala identitetsmarkörer omfattar etnicitet, religion, sexuell läggning och utseende, och de förtjänar alla respekt. Vår uppfattning om vilka vi är kan förändras beroende på omständigheter och även över tid. Vår uppfattning om vilka vi är kan även skilja sig från hur andra faktiskt ser på oss! Inom detta tema utforskar vi med hjälp av historiska exempel möjligheterna att undervisa om idéer kring identitet på ett sätt som gör ämnet mer lättillgängligt. Följande avsnitt visar att något sådant som identitet – även nationella och historiska identiteter – aldrig är fullständigt hugget i sten, utan snarare brokigt till sin karaktär och i ständig rörelse.

Definitioner

Identitet

”Identiteter är aldrig enhetliga och har under senmodern tid blivit alltmer fragmenterade och bräckliga. De är aldrig unika, utan konstrueras gång på gång genom olika – ofta tvärgående och antagonistiska – diskurser, metoder och positioner. De [...] är i ständig förändring och omvandling.
Källa: Stuart Hall, *Questions of Cultural Identity*, 1996

Etnisk identitet

”En etnisk grupp är ett slags kulturell gemenskap inom vilken myter om härstamning och det historiska minnet framhålls, och den känns igen genom en eller flera kulturella skillnader såsom religion, seder, språk eller institutioner.”
Källa: Anthony D. Smith, *National Identity*, 1991

Nation

”Ett namngivet samhälle som har ett historiskt territorium, gemensamma myter och minnen, en gemensam kultur och gemensamma lagar och seder”.

Källa: Anthony D Smith, When is a Nation, 2002

Nationalism

”En ideologisk rörelse för att uppnå och upprätthålla självständighet, enhetlighet och identitet inom en befolkning som av vissa av dess medlemmar anses utgöra en faktisk eller potentiell ’nation’”.

Källa: Anthony D. Smith, National Identity, 1991

Stat

”Kan definieras som en uppsättning självständiga institutioner som har monopol på att använda våld och tvångsmedel inom ett visst område”

Källa: Anthony D Smith, Ethno-Symbolism and Nationalism, 2009

Nationer utan stater

”Territoriellt avgränsade samhällen med en egen identitet och en önskan om självbestämmande, inom en eller flera staters gränser som de i regel inte identifierar sig med. I nationer utan stater skapas känslan av identitet i allmänhet genom medlemmarnas egna gemensamma kultur och historia”.

Källa: Montserrat Guibernau, Nations and Nationalism, 2004

Kultur

”[Kultur] är den komplexa enhet som inrymmer kunskap, övertygelser, konst, moral, lagar, seder och andra egenskaper och vanor som [en människa] tillägnar sig såsom varande en del av ett samhälle.”

Källa: Unesco

Kulturarv

Begreppet kulturarv omfattar flera större kategorier:

- *materiellt kulturarv:*
 - löst kulturarv (målningar, skulpturer, mynt, manuskript)
 - fast kulturarv (monument, arkeologiska platser, osv.)
 - kulturarv under vatten (vrak, ruiner och städer under vatten)
- *immateriellt kulturarv:* muntliga traditioner, scenkonst, riter